

COMOE-

DIA SACRA, CUI TITVLVS
Ioseph, ad Christianæ iuuentutis institus-
tionē iuxta locos inuentionis, ueteremq;
artem, nunc primum & scripta & edita,
per Cor. Crôcum Amsterodami
Iudimagistrum.

Ex Genesios cap. XXXIX. XL. & XLI.

Abstine sus, non tibi spiro.

COLONIAE Ioannes Gymnicus excu-
debat Anno M. D. XXXVII.

D I M E T R I.

Hæc scripta nobis, doctaq;
Et actitata ægrè est simul.
Dum ludum amore patriæ
Iterum aperimus, nec tamen

Desunt duo uersiculi.
Nec actione ephebulos
Cunctis probatos plurimum.
Vestris Thalia siccine
Facundus Atlantis nepos
Auerfus est farinulis?
Nihil ille iam facit noui.
Qui sordido lucellulo
Captus, Stygem colit nigram.
Umbris studens degeneribus,
Curat Camœnas nobiles,
Aureamq; uirtutem nihil.

✠ COR. CRO

CVS AEMSTERO DAM VSM. MAR

tino Niuenio Aemsterodi uirginum Gertruden-
sium moderatori me-
ritiss. S. D.

OPTIME præcipiunt Sapientes Niueni
charissime, optima primum, & ab opti-
mis discenda. Vera autem sapientia ni-
hil esse melius, abunde nobis sacræ con-
testantur literæ: quare huius & primum esse debet,
& præcipuum studium, quum omnibus, tum ante
omnia Christianæ adolescentiæ. Frustra enim uiui-
tur, ni rectè uiuitur. Frustra autem: imò uero maxi-
mo nostro malo: ut melius fuerit, iuxta Christi de
Iuda sententiam, omnino non nasci. At uiuendi re-
ctè, sapere est & principium & fons: Quid enim a-
liud uulcania arma, quibus Homerus Achillem suū,
Aeneam Vergilius, studiose adeo muniunt? Quid il-
læ efficacis succi herbæ, quibus per media monstra
ad uellus aureum penetratur? Quid moly repertu
difficillimū, sed contra omnia ueneficia præsentis-
simum antidotum? Quid laureus sarculus, consilia
omnia bene fortunās? Quid denique aureus ille ra-
mus, quo tuto etiam inferi adeuntur: nisi efficacissi-

E P I S T O L A.

ma sapientiæ decreta : quibus obfirmatus animus, omnibus fortunæ telis, cupiditatum incantamentis, uitiorum monstribus, euadit superior, numini iam quàm homini similior. Hæc enim inquit sapiens, amicos Dei & Prophetas constituit. Neminẽ enim diligit Deus, nisi eũ qui cum sapientia inhabitat. Sapien. VII. Et rursum, Nam per sapientiam sanati sunt, quicunq; placuerunt Deo à principio. O uerbum dignissimum quod exaretur in libro, uel plumbea lamina, stilo ferreo aut cælo incidatur in filice, quo semper oculis obuersetur nostris, & animo penitissime infigatur. Curatione opus est per sapientiam, ut liberemur stultitia colligata in corde humano, si Deo chari esse uolumus, ut certe uelle debemus omnes. Huc nos prouocat ætas omnis, dum posterioribus studijs, grauioribus, utinã etiam melioribus, priora leuitatis condemnamus. Negligimus pueri infantia crepundia, ridemus adolescentes pueritiæ ludicra, iuuenes, adolescentia inconsulta consilia, & insanos repudiamus affectus, uiri iuentutis dolemus tum præcipitantiam, tum intemperantiam, Senes superiorum ætatum & uitia gemimus, & cum sera iam pœnitentia est, mutata cupimus. Atq; adeo, in eisdem sæpe ætatibus affectus affectu, uoluptas uoluptate, libido libidine, seu clauus

uus

E P I S T O L A.

uus clauo, paxillus paxillo, quod aiunt, pellitur. Quin igitur, quum suapte uanitate, cuncta fastidiū nobis sui, pœnitentiamq; subinde pariant, quumq; ætas omnis ad sapientiam properet, in tempore potius rebus nostris salutiq; consulentes, operti sæculi discussis tenebris, malorum blandientium caliginem abstergimus. Nam, ut subiiciamus paulisper oculis hominum uitam, quid ea est omnis, nisi leuissima bulla aut inanis umbra, uel, ut significatius ait Pindarus, umbræ somnium? procul si spectes, magnum quiddam esse putes, quod hebeti uidelicet sumus obtutu: ubi uero propinques, euanescit. ut autem fœlix aliquid aut diuturnum uideatur, stultitia nostra facit, atq; æui breuitas: quum quotidie, nunc uita, nunc mors, nunc risus, nunc lachrymæ, nunc gaudia, mox luctus, nunc secunda, mox aduersa, hodie diuitiæ, cras inopia, hodie affluentia, cras egeſtia, modo lucrum, modo damnum, modo honores, modo repulſe, gratia & contēptus, amor & odium, pax & bellum assidue alternent: adeo cuncta hic, ad exagitādos miseros mortales armata sunt. Quo nimirum animi tranquillitatem redimentes, infrugiferis mundi laboribus longa salute dicta, potioribus incumbamus: atq; ita potioribus, ut præcipuis: ita præcipuis, ut solis. Primum, inquit Christus æter

E P I S T O L A.

Ma sapiētia, quærite regnum Dei, & iustitiam eius,
 & hæc omnia adiicient vobis. Fingamus nos in ædi-
 tiorem paulisper speculam subduci, ut quondā fra-
 trem suum subduxit Solon, ut rerum infra scētium
 faciē, imò fluctuantis mundi turbines, contem-
 mur, mox seculi nos etiā pigebit, pudebitq; uel po-
 tius miserescet. Sed omissis uitæ incōmodis, quæ &
 odiosum fuerit referre, tā sunt miseranda, & longū,
 tā sunt multa, aut uerius innumera, uel illa quæ, uerū
 inscitia, in homine dicuntur bona, quā nihil boni ha-
 beant consideremus, sed paucis, ut hoc loco. Ac pri-
 mū, quæ bonorum nomine sola uulgo censerī audi-
 mus, quæq; in primis miseri mirātur mortales, nimi-
 rū opes, quū magno labore quærantur, maiori cura
 seruentur, maximo dolore amittantur, sintq; omnis
 flagitij & magistræ, & ministræ, quid tandē boni ha-
 bent, ac nō potius mali plurimū? Vbi, inquit Chri-
 stus, thesaurus tuus, ibi & cor tuū. Et rursum: Quām
 difficile qui pecunias habent, in regnum dei intra-
 bunt? Facilius est em̄, camelū per foramen acus tran-
 sire, q̄ diuitē intrare in regnum Dei. Quid Salomo-
 ne sapiētius? quid eodē religiosius, ac Dei amātius?
 & tamen ad quantū religionis Deiq; cōtemptum,
 opū eum affluentia deduxit? quā sapienter depre-
 cans, siue idem, siue alius quisquam sapiēs Hebræus.
Pro

EPISTOLA.

Prouerbiorum 30. Inopiam, inquit, & diuitias ne dederis mihi: suppedita mihi tantum uictui necessaria, ne quando satur factus mentiar, ac dicā: Quis est Deus? neue per inopiam furtū cōmittam, & per iurio polluiam nomen Dei mei. Quin Phocion, quāquā ethnicus & tenuis, regijs ei Legatis magnā aurū uim dono afferentibus, recusauit accipere: ac instantibus, ut liberis saltem suis dari pateretur, respōdit: si frugi esse uellent, auitum eis agellum, quo ipse cōtentus clarus euaserat, suffecturum ad honestatem: sin minus, nolle se ipsorum alere luxuriam. Quanto hic sapientius, quā Cræfiani nostri, uerius quā Christiani, alioqui pauperis Christi discipuli, & ad cœlestis hæreditatis possessionem uocati? Pecunia enim quasi malis uenenis imbuta, corpus animumq; uirilē effœminat, inquit Salust. Et D. Paul⁹ noster, Qui uolunt ditescere, incidunt in tentationem, & laqueū, & cupiditates multas, stultas, ac noxias quæ demergunt homines in exitium, & interitum. Si quidem radix omnium malorum, est studium pecuniæ &c. i. Timo. 6. Quanto satius est, alteram manū implere cum tranquillitate, quā utramque cum perpetuis, nīsdemq; superuacuis sollicitudinibus, ut iam de pernicie taceā, quibus dies ipsi tenebrę sunt, & uita dolor & afflictio spiritus, nempe:

A 4 Dimi

EPISTOLA.

Dimidium quàm sit toto præstantius, atq;
Quanta sit utilitas maluæ asphodeliq; uirentis,
Haud norunt stulti.
Non enim in abundantia cuiusquam, uita eius est,
ex his quæ possidet, teste ipsa ueritate in Euange-
lio. Abunde diues est, qui Christum summum bonũ
possidet, qui prætiosam illam margaritam bonæ
mentis, qui defossam in agro dominico sapientiæ
thesaurum inuenit, qui à Christo aurum emit igni-
tum, probatum, diuinorum eloquiorũ, qui bene ge-
storum substantiam recondit. Hæc enim sola nullis
fortunæ casibus obnoxia, sola abeuntem non dese-
runt Dominum. Diues ille Euāgelicus, expleuerat
horrea frugibus, & iam nō de seruando, sed de fruē-
do cogitabat, & tamen audit à Dco: Stulte, hac no-
cte animam tuam repetunt abs te, quæ uero parasti
cui cedent? sic, inquit, qui recondit sibi, nec est er-
ga Deum diues. Et aliàs, uæ uobis diuitibus, qui ha-
betis consolationem uestram. Iam quid uoluptas,
esca, ut ait Plato, malorum? quid, nisi mera est insa-
nia, & phrenetici risibus simillima? dulce uenenum,
blanda perniciēs, quæ, quum insyncera est omnis,
uel ethnico poëta teste, tum etiam exigua, ac paulo
mox æternis cruciatibus luenda. Nec secius hic in-
terim luculentis damnosa iacturis, opum, formæ,
ualetu

E P I S T O L A.

ualitudinis, temporis, famæ, quodq; maximum, bonæ mētis. Quid autem stolidius ac pecudi uicinius, quàm hominem ratione præditum animal, diuinū plasma, ad angelorum consortium, ad diuinitatis communionem destinatum, brutæ & morituræ carni dedititium uiuere? ut huic ad horam obsequare, à conditore, imò redemptore, imò seruatore, deficeret? ut hæc perditæ uiuat, animam occidere? ut hæc fluxis ac breuibus fruatur gaudijs, perpetuos tibi luctus comparare? Væ, inquit Christus, uobis, qui ridetis nunc, quoniam flebitis. Respiciamus diuitē epulonem, post breues uoluptates æternis ignibus mancipatū, ne aquæ quidem guttam ardenti lingue impetrare posse. sed contrā, audire opprobrantem Abraham, Recordare quod ceperis bona tua in uita tua. Vera & unica uoluptas est, gaudium spiritus ac puræ conscientie, quam Salomon iuge dicit conuiuium. Quid dicam de gloriæ mancipijs, quauis bulla & inanioris & leuioris, pariter ac fugacioris? qui hominibus, magis quàm Deo, placere dum studēt, dum laudari cupiunt, ad homūcionum opinionem uiuunt, & quod est amentissimū, sui precium de uulgi opinione estimant, pessimi iam olim tum uiuendū tum sentiendi autoris, & cuius nihil sanum ueteri, ueroq; prouerbio iactatum est. At uæ uobis, inquit

A 5 Chri-

E P I S T O L A.

Christus, quum laudarint uos omnes homines. Et
 rursum: Quomodo uos potestis credere, qui gloriā
 à uobis inuicem accipitis, & gloriam quæ à solo deo
 proficiscitur non queritis? Vnicus autem honor est
 à Deo collaudari, certissimo iudice, & unico *καὶ ὁ μόνος*
ὑμῶν & munerario. Qui gloriatur, inquit beatus
 Paulus, in Domino gloriatur. Non enim quem ho-
 mines commendant, ille probatus est, sed is quē Do-
 minus commendat, cui soli debetur omnis laus, ho-
 nor, & gloria. Longum hic foret cætera percense-
 re, quæ mundus immundus præ se fert sublimia: sa-
 tis ex his perspicere est, quā cæcus error sit mortā-
 lium: utq; dum umbris inhiant, res ueras amittant.
 Maxime autem huic malo affinis adolescentia ac iu-
 uentus est, quippe cuius stultitia comes est, stultitia
 autem ducit ad interitum. At sapientia lignum ui-
 tæ est, cuicunque contigerit, & beatus est quisquis
 eam nactus fuerit. Quam, quanta proinde diligen-
 tia docet filium suum sapientiss. Salomon: quā so-
 licitè inculcat, atq; infigit: quā studiosè commen-
 dat: ut nunquam sibi in adhortando faciat satis:
 quasi sapientiam amasse, propemodum perdidicisse
 sit: itidem ut Socrates, perfectum sibi opus dicebat,
 si quem sua oratione ad sapientiæ studium reddidisset
 inflammatiores. Nos igitur utrunque optime
 Mar

E P I S T O L A.

Martine, & docere Christianam pubem tam salutarem sapientiam, & ad eandem cohortari cupientes, ad eamque rem non uerba tantum, sed multo maxime exempla, non minus necessaria, quam apposita cognoscentes, delegimus ex optimis, nempe sacris, longe optimum pulcherrimumque Ioseph patriarchæ exemplum, & huius rursus longè optimam mehercle pulcherrimamque partem, & quæ teneræ ætati, quæ gratis ac iucundis magis quàm serijs capitur, facile sit & iucundissima & gratissima futura, nō equidem sine mente, reor, sine numine diuū: ut, quum ipsa rei gestæ fide, tū narrationis uoluptate, & grata, quod dici solet, breuitate inescati, cupide percipiant animi dociles, teneantque fideles. Is enim & præclarissimum sapientiæ exemplar, est, & singulare documentum, eum, cui illa adest, omnibus abundare uirtutibus. Quod enim tandem uirtutis genus esse potest, cuius non specimen eius historia habet, perinde præstantissimum, ut gratiosissimum: adeo, ut quid cui præferas, nescias: atque ita clarum, ut loqui quasi uideatur. Quis enim melius de prudentia præcipere queat, quàm hic exēplo docet suo, in quouis fortunæ gradu? Quis uerbis docere, quantam hic erga omnis generis homines, cum quibus ei conflictari

conti-

E P I S T O L A.

contigit, iustitiæ præstitit & equitatem? Temperantia uero & fortitudine tanta, ut, quæ uerbis fidem inuenire non potuissent, ijs re ipsa fidem fecerit. Quin, unico facto quatuor expressit uirtutum fontes, dū ab improbis heræ amplexibus, debitæ hero fidei respectu, & continentiae amore, ambigui euentus periculo fortiter contempto, prudenti fuga sese expediuit. Magni uiri, atq; adeo maximi, cæteri patriarchæ & prophetæ, Abraham quidem impigra fide, Isaac synceræ mentis puritate, Iacob inuicta laborum tolerantia, atq; alij, alius certæ uirtutis eminentia, maxime suspiciendi, at hic omnibus, undecunq; , ex æquo, summè admirandus. Nisi quis eam forte contendet fuisse eximiam, quæ in hoc, pene dixerim supra fidem, fuit, in tam eleganti forma, tam lubrica ætate, tanta facultate, castimonia, & huius comes, nitor quidam gratiæ, quo factum est ut ab omnibus præ cæteris amaretur. Sed æquè sanè insignis, si non magis, illa, ante euangelium planè euangelicæ perfectionis, tum mansuetudo, qua summam fratrum iniuriã nec uerbo opprobrauit, nedum uindicauit, imò cumulatam pensauit beneficentiã, tum innocentia, qua grauissimam heræ calumniam nec in carcere prodidit, suam contentus excusasse ἀναιτίαν. Nec minus singularis illa prudentia, qua tam gra-
uem

E P I S T O L A.

uem ac diuturnam famem mirabiliter coniecit
 uenturam, mirabilius temperauit, summa uigilantia
 septennium com meatum conuehens, summa iustitia
 æqualitatem per omnes seruans, οὐκ ἄνευ ἐπιμελείας, qua
 sine inæqualis est æqualitas. Argumento est, simul
 & magno nobis religionis documento, quod suum
 sacerdotibus, licet idololatriis, habitum uoluit hono-
 rem. Denique summa integritate sibi nihil, regi om-
 nia acquirens, ad publicum stabilimentum potesta-
 ti, quæ omnis à deo est teste Apostolo, tanto ante
 Apostolum consulens, non ita ut popularis ac uani
 fauoris studio, speciem liberalitatis de alieno lar-
 giendo mentiretur, rem ac uirtutem negaret, sed ut
 parcius insumeretur, quæ in multos annos tum Ae-
 gyptiis, tum finitimis, debebant, sufficere. In sum-
 ma, euenit mihi per huius uirtutes circumferenti ani-
 mum, quod Paridi illi Lucianico in dearum iudi-
 cio, qui negans sibi, in tanta diuinarum formarum
 excellentia satis constare posse iudicium, αὐταὶ δὲ,
 φίσι, πᾶσαι τε ὁμοίως καλαί, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν τις ἀπὸ
 τῆς ἑτέρας ἐπὶ πλὴν ἑτέρας μεταγάγοι πλὴν ὅτι ἀποπάσας. &
 quæ sequuntur. Huius ergo uitam, absolutissimum
 sapientiæ exemplum, & parænesin, & penè dixe-
 rim exegefin, sic etiam tractauimus unius dei opt.
 max. benignitate, ut non pauca sapientiæ decreta
asper-

E P I S T O L A.

asperferimus, tãquam absynthium melle prælitum,
 animo moribusq; formandis non parum conductu-
 ra ὅτι τὸ θεῖον, in usum Christianæ pubis, cui hic omnis
 desudavit labor, ut mihi gradum iecisse uidear,
 absit uerbo inuidia, ad ethicam philosophiam, quã
 Socrates de cœlo in terram, D. Erasmus Roterodamus
 pridem in sermones & colloquia, quibusdã
 exceptis, deduxit, sub oculos ac conspectum etiam
 puerorum producendam, quæ qui cordi ac me-
 moriæ habuerit, facile uulgi, quo nullum unquam
 penè fuit corruptius, ne apud ethnicos quidẽ, quod
 ad opiniones de moribus attinet, euaserit dissimil-
 limus. Quicquid enim penitus inhæsit animo, id
 quisque uita exprimit, nec uirtutem constanter tue-
 ri potest, qui de turpi atq; honesto nullis certis opi-
 nionibus mentem imbuerit. Neque tamen totam
 beati Ioseph uitam sumpsimus tractandam, nec em̃
 ea unius comœdiæ res foret, sed à tentatione dun-
 taxat heræ, usque ad liberationem eius è carcere.
 Nam quo min⁹ ad nuptias usq; perduxerimus, quũ
 id postularet, præter artis rationem, etiã ipsa actuũ,
 ut à nobis concepta erat distributio, fecit primum
 insignita illa, quam nosti, ingratitude, ad quam de-
 inde accessit grauiorum studiorum necessitas, &
 alioqui satis, quod ad hanc historię attinet partem,
 exem-

E P I S T O L A.

exempli pueris propositum uisum est. Nec est tamē
 quod quis præter artem factum ob id cauilletur,
 quando comico satis est in lætum exitum rem dedu-
 cere ut testantur, præter Græcas, non paucae Plau-
 tinæ comœdiæ, nominatim Capteiuei. Illud magis
 mouere iure posset, quod duas historiæ partes in
 eandem cōclusimus actionem, longo temporum in-
 teruallo distantes, nisi huius rei exempla, ut Græ-
 cum Aristophanem taceam, apud latinæ etiam co-
 mœdiæ principes Plautum ac Terētium extarent.
 Huius em̃ Heautontimorumenos, comœdiarū eius
 præstantissima, duobus diebus, Illius autem Captei-
 uci, etiam multis interpositis diebus agi finguntur.
 Non sic tolerari potest, ut longe lateq; diffusa loca
 in unum subito proscenium cogantur: qua in re per
 se absurdissima, & nullo ueterum exemplo compro-
 bata, nimium sibi hodie quidam indulserunt. Quod
 si cui uidebitur forte philosophica nimis, is cogitet,
 præter quàm quod talis ipsa est historia, etiam ab
 optimis doctissimisq; iudicari, omnem Græcorū phi-
 losophiam ab Hebræis, atq; hoc in primis Ioseph, es-
 se profectam. Nihil hic iam opus arbitror, ut plu-
 ribus opellam hanc meam commendem, quando &
 comœdiam esse ostendimus, & historiam, & quidē
 sacram, ut quicquid laudum utriq; tribuitur, tribui-
 tur au

EPISTOLA.

tur autem ab omnibus plurimum, plus etiam sacre,
 debeat & huic nostræ: nisi quatenus utriusq; lau-
 dem culpa detriuimus ingenij, de qua re aliorum
 esto iudicium. Tantum illud Lectorem admonue-
 rim, quod suum monet Plinius, ut subinde titulum
 legat, memineritq; eum, nō comœdiam tantum, sed
 eam sacram promittere. Volui equidem anser stre-
 pere inter olores, ut audacia mea doctiorum segni-
 tiem extimularem, cuiusmodi haud scio an unquam
 aliās copiosior, quàm hoc æuo, fuerit prouētus: qua
 re sæpe mecū stomachari soleo, tam salutarem ope-
 rā sic iacere neglectam. Sunt in propinquo hic Cor-
 nelius Grapheus, & Petrus Nannius Alcmarianus,
 docti apprimè homines, & facilitate carminis, &
 inuentionis promptitudine, & ingenij festiuitate
 non uulgari. Sed ne foris quæram, sunt domi & ad
 manum, ut aiunt, in una nostra Rep. Aemsteroda-
 ma, præter alios publicè etiam celebres, D. Nico-
 laus Cannius à D. Eras. Rot. non uno loco lauda-
 tus, M. Iacobus Iusti fi. M. Ludolphus Hillebrandi
 fi. utriq; hic diligentissimi pueritiæ formatores, ad
 hanc rem omnium opinione appositiores. Ille autē
 etiam ad tragœdiam Christianam, si modo faculta-
 ti, quam habet maximam, per otium suppeditaret.
 Ut iam tantam subolescentium ingeniorum spem
 sileam

E P I S T O L A.

fileam, quorum ut primi sunt, ita facile maximi fu-
 turi, ornatissimi doctissimiq; adolescentes, Sibran-
 dus Occo, & Heimanus Ruischonius. Quos omnes
 equidem in hoc nomino, ut publicè prouocati, ades-
 se tam pio negotio ne grauentur. Atq; utinam uel
 in posteriore huius ipsius historiæ parte, comicam
 suam facultatem, uel in priore, tragicam experiri li-
 beat, aut, si malint in reliqua bibliorum scriptura
 huiusmodi argumentorum feracissima, uberem faci-
 le materiem inuenturi. Necq; uero nouum quis pu-
 ter esse quod moneo, antiquum fuit Christianorum
 studium sacra poëmatijs celebrare, non latinorum
 modo, ut Prudentij, Sedulij, Iuueni, Aratoris, &
 D. Hieronymi, qui de Psalterio hexametros uersus
 iussit. uerum etiam Græcorum, ut Nonni Panopo-
 litani, Gregorij Nazianzeni, & complurium alio-
 rum: sed quod propius ad nostrum institutum at-
 tinet, Appollinaris omni scientia insigniter instru-
 ctus, ut autor est Sozomenus, dominante Iuliano,
 pro Homeri poëmate, uersibus heroicis Hebraicas
 conscripsit antiquitates, usque ad imperium Saul.
 XXIII. libris, iuxta numerum & nomen elemen-
 torum Græcorum, ad imitationem Homeri, opus
 omne partitus. Comœdias item, & tragœdias, lyri-
 casq; odas, Menandrum, Euripidem, & Pindarum

B imita-

E P I S T O L A.

imitatus, ex diuina scriptura sumptis argumentis. Stephanus etiam quidā, de Christi cruciatu tragediam cecinisse memoratur. Quin Iesus ille filius Syrach inter laudes uirorum uerè gloriosorum illam etiam ponit, quod in adolescētia sua studuerint musicis modis, & celebrarint carmina scripturarum. Cuiusmodi immane quanto fatius erat lubricæ ætati, cui, ut D. ait Hieronymus, etiā tuta timenda sunt omnia, quæq; nondum potest uitæ suæ habere modū discenda proposuisse, q̃ ethnicarū fabularum nēnias, & in his maxime comicas ingessisse, hoc est, oleum addidisse camino. Studiū enim humani cordis prauum est à pueritia, ait ipse qui condidit, & dociles imitandis turpibus ac prauis omnes sumus, ut nullus etiam accedat magister ad eam rem improbus. Corrumunt mores bonos, non modo colloquia, uerum plus etiā lectio, atq; hac etiam amplius prælectio mala. Scitum est illud Iuuenalis:

Nil dictu fœdum uisūq; hæc limina tangat

Intra quæ puer est procul hinc procul ite puelle

Lenonum, & cantus pernoctantis parafiti

Maxima debetur puero reuerentia, si quid

Turpe paras ne tu pueri contempseris annos.

Recte proinde D. Eras. Rot. in apologetica colloquiorum epistola Plautinæ prælectionis permissio

nem

E P I S T O L A.

nem propè probro obiicit quibusdam quam & cras-
sissime facietis Poggij facetijs comparat. Et Lactan-
tius ille Firmianus in scenis, inquit, nescio an sit cor-
ruptela uitiosior. Nam comicæ fabulæ de stupris
uirginum loquuntur & amoribus meretricum &c.
Copiosius uero in eandem sententiam Aristoteles
Politic. 7. cap. 17. Potissimum inquit statim
à pueris nec dicant nec audiant quidquam turpe
pueri &c. ac deinde: Minores autem neq; iamborū
neq; comœdiarum sectatores esse sinat legislator
nisi quū ad eam peruenerint ætatem &c. Lacedæ-
monij libros Archilochi maximi poëtæ aut certe
summo proximi, ut Valer. Max. inquit, è ciuitate
sua exportari iusserunt, quod eorum parum uere-
cundam ac pudicam lectionem arbitrabantur. No-
luerunt enim inquit, ea librorum suorum animos
imbui, ne plus moribus noceret, quàm ingenijs pro-
desset. Pluribus supersedeo, quod epistolæ modum
excessi, sed si hæc ethnici, quid Christianis censen-
dum? quibus cœlestis illa tuba edicit: Scortatio &
omnis immundicia & auaritia ne nominetur qui-
dem inter uos sicut decet sanctos, & obscœnitas &
stultiloquentia & urbanitas, quæ ad rem non perti-
nent, sed potius gratiarum actio. Certe illa à pro-
phanæ Comœdiæ prælectoribus cautio præstanda

B 2 est, ut

EPISTOLA.

est, ut rem ex ingenio fictam rudis ætas sciat, quo minus exemplum insidat animis. Notum enim est ut interpretentur quidã quasi res gesta, imò quasi ab ipsis gesta esset. Quis sic non corrumpetur uel ferreus? Hanc igitur qualemcunq; , mi Niueni operam, publico pietatis studio sumptam, priuato tibi amicitiaë nostræ nomine debitam, & purissimis uotis tuis, ut Deus Optimus maximus salutarem esse uelit, commendo, & meritis tuis non uulgari bus dico, dedicoq;. Precor ut inter sacras Musas ac Gratias tuas, diu feliciter uiuas. Aemstero-
dami, natali D. Bene-
dicti Anno re-
dempti
hominis supra
sesquimillesimum trige-
simo sexto.

INVITATIO CVM PERIO
cha Comœdiæ.

E Ho Viator, ni molestum sit tibi
Paulisper heic astare, uel morarier,
Iambicos quæso hos legas senarios,
Nouos uoluptatem nouam qui nunciant.
Perhendie, hora tertia, in foro, bonis
Pubes auibus Aemstelredama aget sacram,
Nouamq; nec uisam prius comœdiam:
Sensis, lepore, argutijs bellissimam.
Veteres, sed absit inuidia, quæ fabulas,
Pudore, religione, sanctimonia,
Christoq; dignis anteit sermonibus.
I oseph qua Hebræus seruiens Aegyptio,
O ris decus uirtute commendans, fidem
S eruare pertinax, heræ falsa, domo
E iectus, accusatione in carcerem,
P arhone tandem postulante soluitur
H onoribus cumulatus atq; nuptijs.
Si iudicabis in tuam fore rem, ut bonas
Bene colloces horas, adesto temporis,
Et arbiter nostræ benignus opellulæ,
Et candidus spectator actiunculæ.

DRAMATIS PERSONAE.

Mago seruolus.	Sephirah matrona.
Ioseph oeconomus	Potiphar herus, praefectus satellitum regionum, ut qui etiam praefuerit, tum carceri, tum ipsi praefecto carceris, ut uiaere est Genesis quadragesimo.
Lorarij.	Hanno pocillator regius.
Puer.	Gulussa carcerarius.

IOSEPH C. C.

PETRI F. AEMSTERODAMI

ACTA SACRAE DEDICATIONI

ferijs, quom & supplicatum est, ob clarificatum Do-
mini I E S V nomen inter gentes, Diuina C. M. in A-
phrica uictoria, M. Ioanne Teyngo Medico experien-
tissimo & Nicolao Gerardi F. Primis, post frustratam
ac labascentem, singulari Dei opt. max. beneficio, diuti-
nam Lutheranae haeresios tyrannidem, hoc Praetore, illo
Consule, Orthodoxis AEmstero-dami, An. à nato Chri-
sto M. D. XXXV. Egere ingenui adolescentuli, Pe-
trus Comes Wlpipaludanus, Franciscus Teyngus, Gui-
lielmus Syluius, Reinerus Simonius, Ioannes Hudepo-
lius, Egbertus Rodolphi F. Ioannes Cornelij F. Arnol-
dus Tielmanie F. & Nicolaus Alardi F.

Edita

Edita M. Cornelio Dobbio Prætoræ ortho-
doxæ fidei obseruantiss.

PROLOGVS.

Trimetri.

Quod esse fœlix omnibus uelit Deus,
Pariterq; faustum, quotquot estis candidi,
Nigros enim nihil moramur, ni prius
Sese abluant. nouæ uoluptatis nouos,
Grege à nouo, sum nuncius uobis datus.
Apporto nanq; non Plauti aut Terentiij,
Quas esse fictas nostis omnes fabulas,
Vanas, prophanas, ludicras, ac lubricas.
Verum ueram, sacramq; porto, & seriam,
Castam, pudicam, sic ut ipsas Virgines
Dictasse Musas, ac Mineruam deieres.
Nouamq; iam scriptam recens comœdiam,
Cui iure, cui ex re, Ioscph nomen inditum.
Nil addo qualis cætera fiet. Cæterum
Vostrum illud esto iudicium. At si illæ tamen,
Meritò omnibus omnium eruditorum notis,
Censentur esse uitæ speculum, atq; eas
Spectare cuncti gestiunt, dum copia est.
Nihil minus, idem huic deferri historiæ
Æquom e. 3. ne quid maius dicam, sed uerius.
Hanc exhibere heic iam cupit, si operam datis,
Vostri fauore, uostræ ite in spem gratiæ,
Enceniorum ferias, quibus potest

P R O L O G V S.

Modis, honestatura sacras, auspice
 Christo, simulq; Gratijs fauentibus,
 Autore Cræco, publicæ pubes scholæ.
 Cæterum hoc agamus, huc qua uentum est gradus.
 Vt argumentum differam comœdiæ.
 Ioseph fidei pectore reuerens Dei,
 Clari parentis filius clarissimus,
 Pudore plus quàm uirgineo, cana fide,
 Totaq; uirtutum catena præditus,
 Domi malignis fratrum odijs exercitus,
 Et demum ab iisdem uenditus, in Aegyptias
 Delatus oras, seruitutem seruijt
 Satellitum præfecto regionum hero.
 Heic dum gubernat creditam sibi domum,
 Aetate florens lubrica, & forma pari,
 Lubidinosæ captæ amore amplexibus
 Heræ petitus, nescijt corrumpier.
 Fugiens, relicto quo prehensus pallio est.
 Quod recipienti se domum illa coniugi
 Prætendit immerentem Ioseph criminans.
 Eumq; falsis percitus querimonijs
 Herus, profundo mancipat mox carceri.
 Annis ubi duobus, aut eo amplius,
 Clausus, profecta regi dum diuinitus
 Interpretatur prodigiosa insomnia,
 Et missionem, & rem parit sibi simul,

Dei

P R O L O G V S.

Dei favore, & auspiciat as nuptias.
 Sic uincere animum sueti, quàm quos animus, hē
 Maiore semper post triumphant gloria.
 Adeste sacri res sacra est ut maxumē.
 Prophani adeste res prophana est, sed sacrē
 Tractata quæ reddat sacros, lubentibus,
 Ut par est, auribus recepta, ac mentibus.
 Omneis proin opere maxumo oratos uolo,
 Linguis fauete, & rem totam pernoscite.
 Quòd comicam si forte quis licentiam
 Pedum putarit incessendam, huncce moneo,
 Faciāt ne intellegendo ut nihil intellegat.
 Extant bonorum exempla, qui cunctis placent,
 Plauti ac Terentij quibus, alijs idem
 Licere facere, quod illi fecerunt, puto.
 Quorum æmulari præstat negligentiam, ac
 Morosulorum obscuram diligentiam.
 Quos ut quiescant potius, & faueant, rogo,
 Nouo, pioq; puerilem pietatulam
 Iuuandi publicè studio, & mores bonos.
 Quàm, ut tam religioso oblatrent negotio,
 Superstitione liuida, & ueteri, in noua
 Re, uerbo ut utar, dent crescendi copiam,
 Nouarum qui spectandi faciant copiam.

PROTASIS COMOEDIAE.

ACTVS PRIMI SCENA I.

Trimetri.

M A G O.

T dura res est Dij, seruom pro li-
bero

Esse, alieni simul iuris & iniurias
Iniquos adeo dominos hoc seclum
tulit

Noctes diesq; plus satis usque est,

& super,

Quo facto aut dicto est opus, quietus ne fies.

A Equom an iniquom imperent, nihil iam pensi habent.

Quodcumq; collubitum est, licere postulant.

At olim heris, tum, quom meliora tempora

Fuere, humanitatis certamen fuit.

Non, ut nunc seruos eodem, quo mulos, habent

Loco. Verum illud duplicat molestiam,

Morosioris forte seruom esse domini

Si contigit, deo irato, quales ferè

Pleriq;. Cæterum multo ille miserrimus,

Heram morosam ferre quisquis perpetim

Cogitur, itidem ut nos hancce, iurgijs sine

Modo modestiaq; quæ scatet muliebribus.

Nulla adeo ex caussa rixarum ipsa autor sibi.

Quocirca me foras eduxi ex ædibus

Parumper, heic ut nauseam leuem, modò

Inters

COMŌEDIA SACRA

Intus conceptam. quæ quidem quàm commodis
Pridem esse moribus solet. nulli grauis?
Herus sed postquam liberius cœpit suis
Iampridem inseruire officijs, domo frequens
Abesse, Hebræi fretus œconomi fide,
Aut bile oportet, aut amore percitam.
Sed comprimenda uox est, atq; oratio.
Crepuit fores. mirum ni ipsa exit. ut nihil
Quieti loci relictum? eccam. ipsa adest tibi.
Vtinam mihi heic esset quô me præcipitem darem.
Iam iurgio enecabit credo, imò scio.
Proin ocys hinc me ut intrò conijciam, optimum est
Nam si responsam, irritam magis.

ACTVS PRIMI SCENA II.

Trimetri.

Sephirach.

Mago.

Hic se-
narius
perfici-
tur ini-
tio sce-
næ inse-
quētis.

HEm, quid rei
Tibi heic cessator? iam ne missus obsecro
Manu? quid heic monstri alis? Mag. Ehò, dixin' hoc
fore?

Seph. Hocci. agis, an non? Ma. Ego uerò isthuc mea
domina, Seph. Ut

Te Iupiter Dijq; omnes perduint scelus,
Quo nullus est scelestior qui uiuat hodie.

Neque

COMOEDIA SACRA

Nequeon' ego te interdictis audientem meis
Facere? abi intrò, & quod facto opus est, face. ni uelis
Cerebro heic tuo uias dispergier. Mag. Lubens.

ACTVS PRIMI SCENA III.

Tetrametri Iambici, partim Acata-
lectici, partim Catalectici.

Sephirach.

PRò Dij immortales, quod genus hoc hominum? quæ
hæc coniuratio est?

Vno omnibus animo unum æquè studium est, esse aduor
sos heræ?

Iam'ne abiit ille? dicere heic quiduis licet? nimis male
Ego hunc metuo, ne' mihi ex insidijs uerba imprudens
ti duit.

Circumspectator, cum oculis emissitijs. ita usq; me
Obseruat malus, ah Ioseph, Io eph, quid ego nunc te lae-
dem?

Vt dissimilis es seruorum aliorum? sane nunquam quid-
quam

Ita magnifice dici potest, uirtus quin id superet tua.
Quæ mentem animumq; excantat mihi, p. orsus ut obli-
ta sim mei.

Non ista uolgaris, quæ spe metu'que officium facit
suum.

Verum

COMOEDIA SACRA

Verum germana, uero quæ studio facit.

Senar-
ius.

Sed mihi nimium proba, aduersus animi sententiam mei

Vel proxumè quā grauitèr appellanti respondit, Deū

Scelerū esse uindictam, nullum quem prætereat flagi-

tium?

Atque maiores hi sunt ignes, uerbis quàm qui extingui

Queant. respondet par uirtuti forma, plusquā humana

Conueniunt mores diuini, morumq; amabilis gratia.

Tum index ingenij, animi quæ speculum, oratio, quàm

cordata?

Quid uerbis opus est? nihil pote suprā. credo equidem

uirtutem

Vnā & naturam, in hoc certasse ornando. quid quæ

possent,

Vires periclitari suas uoluisse. ut non pudori

Mihi esse iure debeat, uni huic culpæ succubuisse.

Nequeo durare. tantum mihi in pectore amor facit in-

cendium.

Qui amore & mœrore me implet nimio. perij. at ipsa

Sperabam in felix, & gratiam inituram ab eo. mihiq;

Fauore tam obuiο sic deuincturam, nihil ut quidquam

Recusaturus esset. quis etenim seruos homo tantam

Benignitatem herilem non cupide amplectatur, atq;

Etiam bene secum esse actum dicat? imò non magnæ

ducat

Felicitatis loco, heram habere supplicem sibi suam?

Quid

COMOEDIA SACRA

Quid igitur faciam? quid restat misera mihi? eheu. ne
queo

Quin lacrumem. quanto minus spei est, tãto magis amo
Nulla est me miserior. domi quæ quod amem assidue ui
deam,

Neq; potiri liceat. nec qua uia sententia eius
Flecti possit scio. sepe iam eius tentavi animum, sepe
Prehensum solum adorta, non ui cum bona potius mihi
Ut obsequeretur gratia, quàm cum mala. frustra o
mnia.

Repulsa. spreta. rursus illi supplex fiam, qui precibus
Magis indurescit? meq; aliarum ex moribus extimari
Patiar, iniuria quibus amorem addit miserè? non fa
ciam.

Et si me amor grauitè tenet. potius me ita compa
rabo,

Non perpeti superbi fastidia. quod utinam possem,
Nihil prius, neq; fortius. magis lubet putare,
Haud obstinatione mihi negasse, sed pudore.
Illud cogito, si forte tandem expugnari queat, tanto
Deinde in amore futurum mihi constantiorem.
Experiar itaq; etsi iam sepe me spes hæc frustrata est.
Deos quaeso benignus erga me ut sit. quod cupiam ne
grauetur.

Aggrediar blande, ac benedice, spero emollescet. sa
tis ne

COMŒDIA SACRA

Sic culta incedo? satin' hæc me uestis decet? dedi equi-
dem

Operam sedulo ita poliendo atq; ornando hunc contris-
ui diem.

Vah, salus mea seruasti me, optumè ipse exit foras
Diem festiuom, & amœnitatis plenum hunc. ô faciem
bene

Pulcram. quantum ore egregio decus é nitet? quæ gra-
tias?

ACTVS PRIMI SCENA IIII.

Trochaici tetrametri, catalectici.

Ioseph. Saphirach.

Hic heram astare aiebat Mago. atque eccam.
Seph. Nunc est mihi

Adeundi ad eum tempus accessero. Ios. Quid huic heic
est rei?

Seph. Diu mihi uortant bene. Ios. Pax tibi hera. Seph. Io-
seph mi, maxumè

Animo exoptate meo, mea uita, mea uoluptas unica.

Ios. Ecce autem iterum. Seph. In quo uno, spes opesq;
sunt sitæ meæ

Omnes. Ios. Eia. Seph. Per, ego te Deos, oro, misereat
mei

Te, cuius tibi potestas summa seruandæ datur.

Ios.

COM OEDIA SACRA

Ios. Missa isthac face. Seph. Quid? missa? o Ioseph, Ioseph, utinam mihi,
Utinam esset pars æqua amoris tecum. Ios. Ah odio me
enecas.

Seph. Ita'ne odiſſet tibi uideor, amore quæ pereor tui?

Ios. Obtundis. an ego quæſo, toties de eadem re audis?
Equidem te alia de causa adij, si pateris. quod mihi
tua

Intus opera sit opus. Seph. Et mihi heic tua mea amœ
nitas.

Ios. Si quid uis æqui ac boni, tua est. utere atque im
pera

Si quid honesti est, non defugiam autoritatem.

Seph. Hem, dignior
Fuit'ne quisquam amore qui esset? non humanum est
per deos

Credo nec mirum, si te mihi difficilem præbeas,
Tam bellum, atque præclara uirtute. Ios. Ne te longius
Amor, ac ueritas prouehat. Seph. Hau, sic est. uera præ
dico.

Ios. Si quid istiusmodi est, Dei munus id est. non mihi
Ad alienam datum iniuriam, sed ad honestatem pro
priam.

Seph. Hei, quid formose auertis ocellos istos, solis mihi
Huius luce gratiores? aspice in me. ita te beet
Semper amor. Ios. Decet non animum habere modo, sed
oculos

COMOEDIA SACRA

oculos item

Continentes. Seph. Eia. nihil nimis. Summa uitio nihil
Interest uirtus. decebat te quidem prioribus
Neutiquam repugnare precibus meis. tum, quod tibi
Hera sum, quæ imperare meo pro iure possum, & co-
gere,

Quæ uelim, ut facias. tum, quod uehementi capta amo-
re tui.

Qui mihi tantum abest ut se remittat, ut magis ac ma-
gis

Crescat indies. neq; iam par esse diutius quæam.
Meq; cogit dignitatis obliuiscier meæ.

Tu contrà, obliuiscere modo conditionis mihi tuæ.

Et quod ultro defert domina, uotis etiam, si sapis,
Optandum, accipe, dum tibi copia est. dumq; etas fere
tua.

Quæ tua forma sit uides. Ios. Formæ atque ætatis glo-
ria,

Fluxa et fragilis est. uirtus demum una clara æternaq;.
Vera forma est, oculis quæ placet Dei, quæq; prouo-
cat

Ad honestatem. non quæ mentes lubricas mortalium
Sauciat. sed non est consilium hera. Seph. Cur non lux
mea?

At quæso, in rem hoc tuam erit. Ios. Vt quidem emo-
riar, prius quàm cō

C Demetri

COMOEDIA SACRA

Dementia ueniam. Seph. Quæ hæc pertinacia est? non credidi

Equidem adeo inhumanum fore. eodem tu nempe, ac cæteri,

Ingenio es. qui semper muliebri lubentes sunt malo.

Obsequere sane. ac corrige, quod pridem peccasti. non uas

Nec preces expecta. haud decet istos mores tam amabiles,

Istam formam ita liberalem, istam denique animi indolem Adeo generosam, superbia, ne in principe quidem uiro Toleranda satis. Ios. At decet constantia, neque moribus

Docet
hoc iudi
cium Ta-
mar, Ge-
nesis. 38.

Conuenit, nec legibus Hebræorum, ut alienum thorum Violent. sed prima tuendi pudoris cura est. integri, Nuptiarum fœdere irrogantur sponsis ut integris.

Ne tu igitur mihi, quem amare dicis, noceas. sed sine Quam tribuit Deus sortem, tueri. Seph. Imò, ita uolo, respice

Seruitutem tuam. Ios. Equidem corpore seruos sum, non item

Animo. hoc me, haud illo, metiri par est. Et tuum quoque Si respicias animum, potius quàm istam, quæ te huc impulit,

Conditionem herilem, et foemina tibi laudem probe Auferas, et mihi demas molestiam. quotidie

Quæ

COMOEDIA SACRA

Qua me obtundis misere. nam uel sermones isti tui,
Lapides mihi uidentur meri. unde astumes licet,
Quanto res sit ipsa odio, neq; iniuria. non mihi,
Ne quid erres, seruitute cessit extinctus pudor.
Sæpe indignum quæ premit uirum. proinde istam pre-
cor,

Exue mentem mea hera. spemq; consequendi omnem
abijce.

Quæ quidem, ut temere sumpta, huc te cupidinis pera-
pulit,

Ita penitus abiecta, in tranquillum cito restituet sta-
tum.

Quàm multas fuisse nobiles matronas credere est,
Quæ forma captæ aliena, tamen animo tēperarint suo.
Nec turpi uoluptati decus pudoris cesserint?

Iudicium, non affectum, qui semper inconsultus est,

Adhibe in consilium. finem respice. nec tam considera,

In præsentia quid, quàm quid semper placitum siet.

Nunc uelle iuuat. mox uoluisse pigebit. at quanto qui-
dem

Satiùs, eas cupiditates proponere in animo sibi,

Quas & expetere honestum sit, & assequi præclarum?
illud

Scitum est, non admittere, quidquid corrigi nunquam
potest.

Nulla reparabilis arte, semel lesa pudicitia est hera.

COMOEDIA SACRA

Seph. Facile tu isthæc fabulare, mei securus. ast ego
Sentio misera. non potis est. nam si tam tibi amari græ
ue est,

Quid mihi sit amare cogita. emoriar nisi impetrem.

Ios. Isthuc sanè, præstat, quàm sese scelere nefario
Commaculare. Seph. At uolgo id faciunt. uitium com
mune omnium est.

Ios. Vt sit, tanto nos eam maculam effugere gloriosius.
Cogita tibi matrimonij non uiolandam fidem,
Nec mihi seruitij. talem etiam maritum neutiquam
Fallendum tibi, neque mihi herum, de me tam meritum
bene.

Quod si cogites, remittas iam me onerare iniurijs.
Ei ne ego tantam malè gratus reponam contumeliam,
Pro immortalibus eius beneficijs? tum uerò pessumo
Peior, ac malo quouis dignus siem. Seph. Amandus is
quidem.

Digna qui præmia præclaris meritis reddiderit tuis
Sed beneficium promeruisse, rettulisse gratiam est.
Neq; nos nihil merita sumus. at enim illum facile late
bimus.

Ne' quid te hoc sollicitet meticulose. Ios. At non Deum.
neque

Latebra ingenuo impunitatis spes, sed innocentia est.
Adeon me ignauum putas, aut porro ingratum, aut per
fidum,

COMOEDIA SACRA

Aut prophanium, ut neque benignitas me neque pudor
neque

Religio commoveat? neque commoneat ut seruem fi-
dem?

Tum, noui probè heri animum. aduortit grauitèr, quæ
non censeas.

Seph. Oh, illè ne, qui ipsus me negligit? ne quid uereare.
mihi

Isthuc curæ erit. Ios. Et mihi quidem, ut ne cauere quod
queam,

Stultè admittam nam. Seph. Hau, nunquam ne concedes
mihi? frequens

Solitudo domi. illius porro quotidiana absentia.

Pax. Et si quid maxumè subsentiat, putabit eo

Te mihi charum esse, quod ipsi intelligam esse charum.
ita

Vt uirtus meretur tua. Ios. Decet ingenuum sinceris-
tas

Sine fraude, etiam si latere possit. nam sibi reus

Quisq; est, prius quàm alijs. Seph. Olim isti uirtuti quon-
dam fuit

Laus apud seculum prius. nunc hoc, aliam iam uitam

Affert, alios mores postulat. isthuc sapere est, nunquam
ita

Offirmato esse ad uitæ institutum animo, quin suadeat

Si quid conducibilius, res, ætas, aut usus tibi,

COMOEDIA SACRA

Amplectare. Ios. Quin, cum turpitudine esse nihil potest

Conducibile. Seph. Ohe, ne'tam seuerè quæso. oculos age

Horsum in me tuos deflecte mea lux. intuitum simul

Et basiolum largire. isthuc ut fas sit pignus tui

Mihi ferre. Ios. Atqui tu illud scito, flamma fumo est proxima.

Seph. Hoc nihil dicis. abi. nunquam cresces. nescis obsequi.

Ios. Nil laboro crescere per flagitium & turpitudinem.

Seph. Hei,

Ne tam offirma. acerbum hero funus facies, nisi tui

Mihi copia fit. exorem sine. gerito amanti morem mihi.

Ita herum industria, me obsequio demerueris. & gratiam

A me solidam, perpetuamq; inieris. ac bene stabilem.

Ios. Auortat Deus, ut animum humani fauoris gratia

Ad malas unquam adducam partes demens. potior bene

Natis institutisq; esse debet semper ingenijs,

Ratio honeste uiuendi, quàm gratiosè. Seph. Ah desine.

Frustra tu isthæc fabulare, quæ mihi animum accendunt magis.

Si unquã erga te animo esse amico mi Ioseph, sensisti, uti

Hanc mihi unam gratiam des pro illa, nunc ego te rogo.

Mio

COMOEDIA SACRA

Misereat te mei, bis miscrandæ, & amantis et foeminæ.
Quod ego te per has lacrumas oro, & Genium tuum
per mala

Mea, quorum tu unus potes esse leuamen. Ios. Ah, ne me
obsecra.

En, dominus meus cuncta meæ fidei mandauit, mihiq;
In manum adeo tradidit, omnium ipse securus. neq;
A mea quidquam exemit potestate, extra unam te hera.
Qui tandem ergo in animum inducere potero tantum
mali,

Vt peccem in Deum?

Mono-
meter.

Seph. Quod gratis datur boni amittere Ioseph, in scis-
tia est.

Ios. Atqui isthoc bono nihil peius, nec est mihi, nec tibi.
Sed nusquam me auciles. sat habeo offirmatū isthuc, Deo
Excelso fretus. Seph. Miserramone ergo disperij. hei
mihi.

Ioseph, Ioseph, prò, prò, ego iniquis nata fati. siccine
Decipis me, ita blanda fronte dirum adeo animū tegēs?
Ios. Imò tume decipis. nam ego tibi nihilo aliter sum,
ac fui.

Tu, mutatis moribus, iniuria pro beneuola es mihi.

Seph. Ingrate, nunc ubi beneuolentiam meam
In te sensisti claudier?

Ios. Non equidem eò dico mea hera. sed quod quotidiana
vis tuis,

COMOEDIA SACRA

Tetra.
Iambi.

Surdas iam aureis reddidisti mihi, appellationibus.
Seph. Crudelis, quum tam commodum conseruis præ-
beas tuis,
Egon' una tam durum experiar? an me in misera pe-
riculum
Facere uis, grauitas & inhumanitas quid nam possit
tua?

Trime.
Iambici.
Tetra.
Iambi.

Si amore non flectare, senties quæ odium ferat meum.
Vele ex coacto, amorem explebo meum tamen.
Ios. Amor affectu exhibetur, haud ui cogitur.
Seph. Vitro ad uirum querelam deferam. Ios. Falsam.
Seph. Quem sic tibi
Incensum reddam, ut ne restinguas, lacrumis si extilla-
ueris.
Ios. Non sunt isthæc iam, amantis dicta. Seph. Senties
iam, quæ siem.
Virum si noui, debitas scelestus hero pœnas dabis.
Ios. Miseret me tui. Seph. Tén' me irridere inultum ser-
uom hominem sinam?
Mortuam me malim. Ios. Quod ferundum erit feram-
deniq; animam
Potius relinquam. Seph. Itan' solido ex adamante pe-
ctus est tibi,
Ut neq; lacrumis, neq; precibus, neq; preccio flectique as?
Vide quid agas. Ios. Stat sententia. Seph. Nimis præfra-
ctus es. Ios. Mihi

Sum

COMODIA SACRA

Sum. Seph. Imò uero mihi misera· merito haud meo.
Sed per Deos, si quis precibus locus, caue· neu me adce-
geris,

Vt talis in te fuero Ioseph, qualem neutiquam uelis.

Ios. At tu caue commiseris, ut ipsa talem te mihi

Exhibeas, qualem neutiquam decet probam. Seph. Hei,
cur ita

Apertè indicas malitiam? saltem lactares spe aliqua.

Ios. Haud meum est.

Seph. Si non ames, tamen odium tegeres. sed quid stulta
hunc rogo?

Satis'ne fastidit mei? o facinus indignum. nunc ego

Et illum scelestum esse, & me miseram sentio. nec quid
agam scio.

Ab eo intro, quando proficio nihil. tu uideris scelus.

ACTVS PRIMI SCENA V.

Tetrametri Iambici, acatalectici.

Ioseph.

A Bist. Deum immortalē, ut insanum est amare?
prohibeat

A me Deus tantam amentiam. sed quantum intellexi
modo

Eius sententiam, aliquid hæc mihi conficiet mali· ne-
que

C S Quid

COMOEDIA SACRA

Quid agam, aut quid consilij capiam scio, si huic obsequor, Deum

Offendo. sin repugno, huius minas timeo, noui probè
Ingenium mulierum, uehemens in utranque sic partem
nimis,

Siue in amorem, siue in odium. neque Deum, neque homines respiciunt.

Nec æqui ratio ulla constet aut boni, dum quod student
Effectum reddant sibi. sed quid mea? quid timui autem
belua?

Præter culpam & peccatum, nihil homini accidere potest graue.

Quiduis satius est perpeti, quàm uirtutem relinquere.
Cedat quod cedere æquom est. appetitus rationi pareat.

Voluptas uirtuti, corq; us animo ancilletur uile suo
Ne' sic insaniam, ut tranquillam recti conscientiam, &
Quietam mentem, maxumum utrisq; in rebus solatium,
Turbida & inquieta permutem. Tum, castitatis usque
sunt

Amplexus dulces. mellis plurimum, fellis nihil trahunt.

Amoris contra etiam mel, fel merum est, ex uerosi aestumes.

Lubido, ut auaritia, inexplebilis est. melius'que cauetur haud

Exper

COMOEDIA SACRA

Experta. non sic mei me assuefecere parentes, ut thori
Subseffor alieni fiam. Verum pudicitiam, simul
Pudorem rectum, & sedatum cupidinem, Dei metum,
Benefactorumq; amorem docuere, & fidem. Ego'ne er
go domum

Eam, in qua clementer adeo sum habitus ac liberali
ter,

Incesto polluam impius? perij. hanc ferat uirtus no
tam?

Nimis ignauos sim, si, quom fratres, ob sororis liberæ
Puellæ raptum amoris uiolentia concubitus, nuptijs
Pensandum regijs, uiris ad unum cæsis, reliquam
Spoliarunt urbem, ego tantum facinus mollitia admit
tam mea.

Gene. 34

Si obliuiosior sum, uel locus hicce redigat in memo
riam,

Gene. 12

Seuerè castigatum à Deo Parhonem, cum domo sua,
Ob uerbum Saræ proauis meæ. & uicini Abimélech
Simili in re coërcitam uoluntatem. Qui'd Noah ille, ge
neris

Gene. 20

Nostri orbisq; instaurator? ac Loth item aui patruelis
mei?

Nonne inter omnis summam turpitudinis licentiam

2. Pe. 2

Honestatem sanctè tutati sunt? nec illum totius

Exemplum mundi fregit, hic contra regionis uitia

Gene. 6

Totius tenuit sanctitatem? proin ille diluuiò à Deo est

Gene. 19

Ere

COMOEDIA SACRA

Ereptus, hic incendio. non ego nunc primum scilicet
Aduorsa ferre didici. sed quidquid feret Deus, cui
Sic est placitum, feram usque, & perferam, ipsius ope.
fortiter.

Senarij. Malum qui patitur, idem post potitur bono.
Sed sic uerba hæc facio, quasi negotij nihil fiet.
Ibo intro. Hei, quàm timco, quorsum hæc res euasura sit
mihi?
Ita obstinatè operam dat, ut me illiceat, ò Deus, tibi
Me commendo, & salutem meam. quæso impium cupio
dinem
Compesce domine, & me adiuua, ne animum labefactet
mihi.

ACTVS SECVNDI SCENA I.

Trimetri.

Intus.

PERij misera, uæ mihi, uostram fidem obsecro.
Properate. ferte auxilium imbelli foeminae.

Iosepi, effugiens.

SANcte ò pudor, quæ hæc est audacia? hoc cine
est
Muliebre factum, aut inceptum? hoc cine officium
Heræ? modò ut introi, fortè illa solitudinem

Nactæ

COMOEDIA SACRA

Nacta, ferox, palliome apprehendit. ad se trahit.
Procax & importuna lubido est. tum, impotens
Autem fœmina. si pergas aduorsariet,
Ex insana insaniorem facias. sentium
Similis est. quem quem attigerit, malo aut damno affi-
cit.

Atq; illud ipsa discit experientia
Semper, cui cum illis res incidit. itaq;
Cuius finem haud uidi, abrumpi negotium.
Vestem amisi. pudorem sed mecum extuli.
Nudus non est, nisi culpa quem nudaucrit.
Pudicitia, decus ipsa suum est. Videlicet
Quæ extra nos, nihil ad nos. animi demum bona
Soliis, & propria sunt, & æterna. fuerit
Sanè, fuerit patientiæ, hætenus improbas
Tulisse preces, seruitutis respectum meæ. at
Tam apertam ferre contumeliam, meræ
Quidem sit ignauia. mori me satius est.
Dum uerbis egit, uerbis uerba rettuli.
Nunc ita tulit necessitas, res ut forent
Referendæ rebus. inuitus feci. nisi
Quia necessum fuit, nam quid' agerem, nisi
Ut me, quàm minimo possem, captum redimerem?
Sed quum cogito, succensere illi, iniurium
Me sit. quando otio perpetuo, fomite
Nimirum summo amoris, corruptæ nihil

Quod

COMOEDIA SACRA

Quod faciat superest, præter amare. cæterum
 Mihi nulla iure sit peccati uenia.
 Utinam hoc sit defunctum modò. Vnde quomodo
 Me expediam incertus sum. ita subito obiectam est
 mihi.

Neq; cunctandi copia est. herus iam aderit scio.
 Peiore non potest, res quàm in quo nunc mea est,
 Loco esse. Vah, nunquam seruorum æquè ac modò
 Mihi dura uisa est conditio. papæ. quæ illa
 De me iam confictura hero est, ut uideam
 Esse habitam? imò quæ non confictura est? satis
 Eheu constat, quàm amari sint in fœmina
 Stimuli, lubido & ira, quæ uiros quoq;
 Quæ non audere scelera cogunt? quid igitur
 Faciam? aut quamnam causam afferam? dicam or-
 dine

Vt res habet, meq; expurgem? minimè opus est.
 Neq; placet, tantas ut turbas domi excitem.
 Quod sanè nolim, maxumè heri causa mei.
 Scitum est profectò, & in medijs malis ea
 Sapere secum, quæ sapere est opus, tum, ipsum id malè
 Metuo ut credat mihi. soli, ætate lubrica,
 Et indulgentia tanta. sat est meum
 Fecisse officium, si non id fama approbat.
 Tacebo. & si mihi magnum ex hoc malum scio
 Paratum. præstat suum tolerare incommodum,

Quam

COMOEDIA SACRA

Quàm malè alienum labefacere commodum.

Illiberalis prorsus est animi, sui

Studio, alienam extimationem ledere.

At, at, eccecum · herum uideo, actum est, nisi quid opis

Deus

Dat, disperij. abeam an maneam, adeam an fugiam

Incertum est. una hæc spes est, quidquid accidat,

Dei sumus. postremò, quando conscius

Ego sum mihi, à me culpam esse hanc procul, nihil

Mali accidere, innocentia incolumi, potest.

ACTVS SECVNDI SCENA II.

Tetrametri trochaici, catactici.

Potiphar.

Magnam sibi quietem comparauit, seruom qui
bonæ

Frugi comparauit sibi. per quem, præsens absensque
item,

Defecato esse animo possit. uti ego, quom Ioseph meum
Emi, felix, de Ismaëlitis negotiatoribus.

Qui mihi iam inde, usq; seruijt obsequenter maxumè,
Iuxtaq; fideliter. atq; ex animi iententia mei.

Nec minus etiam, quod uel primum puto, feliciter.

Vt, quo cum Deum esse. prosperantem cuncta sub ma-
nus

Eius

COMOEDIA SACRA

Eius, sensi. Itaq; feci, ut iusta illi apud me seruitus
 Esset. neq; adeo indigentiam desiderare meam.
 Nec benignitatem posset. ac deniq; cunctis eum
 Præfeci, otioso mihi ut esse liceat, atq; animo obsequi.
 Sic uita est. heris morigerus esse, eorumq; per omnia
 Inseruire commodis, incommoda atq; iniurias
 Omneis conseruorum ferre, & tegere contumelias
 Sibi studio habet. nulli ledere, os, aduersus nemini,
 Compositus, pudens, modestus, placidus. scire est liber
 rum

Ingenium, atq; animum. sic fiet modò, ut nunc est, quæ
 so Deos

Deasq; omneis. Atqui hic profecto captus, est rarissimus

Id genus quis sortiatur ut seruom. contra improbum
 Et seruom frugi malus, nihil est negotij ubilibet
 Nancisci. qui ad heri fraudationem demum, callidum
 Ingenium gerunt. in quibus hero nihil quidquam est
 præsidij,

Si absit uspiam, aut ubi si cesset. Itaq; iam heris quidem,
 Penè tanquam ægris ex medicorum præscripto uiuentibus,

Vix pedem, miserum, efferre domo conceditur. Ab hac
 ego

Expediui me molestia, pariter ac rem meam
 Constabiliui. Tum, est et alterum, unde iure mihi placeat.
 Quod

COMOEDIA SACRA

Quod habeo uxorem ut uolo, placidam, probamq; quæ
me amat,

Et magni facit, suos pudicæ itidem ut uiros solent.

Quam ego contrà amo. Proinde duas has res habere
me,

Præter alios, præcipuas arbitror uelit Deus modo,

Vt sint perpetuæ. Sed quid hoc negotij est?

Proh Dij immortales, quem conspicio exanimatum, ex-
peditum,

Pro foribus? est ne hic ipse, quo de agebam? & certè is
ipse est.

Perij hoc quid sit uereor. nequeo satis mirari. neq;
Conijcere scio, mihi nescio quid animus præfagit mali.

Senarius
Iam. te-
tra. cata-
lectici.

Acatale-
ctici.

ACTVS SECVNDI SCENA III.

Iambici, partim tetrametri, catalectici

& acatalectici. partim trimetri,

admistis trochaicis qui-

busdam.

Ioseph.

Potiphar.

Mago.

Eheu nec quid agam, neq; quid huic respondeam
scio. & pudet

Carere lacrumis, in maximas subito redactum

Has calamitates quas oculi, mentis bene consciæ testes,

Recusant fundere, nisi, sic faciam ut constitui.

D

Pot.

COMOEDIA SACRA

Pot. Per tempus aduenio. Hem, quid isthuc obsecro est mali? satin?

Saluæ? dic mihi. files mi homo, atq; ora pudibunda contegis?

Quid est pudendum? Hei mihi. quid me absente turbatum est domi?

Quid sic ingemis? ecquid taces? diuinus haud sum nec, nisi

Audiero, cognosce queam. Heus, heus, prodito aliquis actutum.

Ios. Here mi. Pot. Quin dic, quid est? Ios. Perij. Pot.

Dij melius faciant. sed

Trocha. Quid peristi? quidquid est, eloquere age ocys mihi.

Ios. Ah. Pot. Quid ah? age, ingenuè mihi fatere, uti soles.

Haud clamte est merx; in te animus ille amans tui, & propensior,

Scito, cæteris quàm erga suos esse famulos solet.

Ios. Fateor mi here. & immortales tibi gratias habeo, atq; ago.

Iambici tetra. Mag. Præsto sumus here, si quid uis. Pot. Quæ noua res domi? quæ res noua est

Trime. Quæso? tacetis? Hem, quid tandem hoc est rei, Quòd mihi eodem omnes sitis affecti modo?

Ios. Mi here, equidem id te arbitrari, quod res est, uelim.

Quid

COMOEDIA SACRA

Quidquid huius factum est, culpa haud factum est mea.

Sed ita tulit necessitas in eum res redierat locum.

Pot. Quæ, malum, res?

Cesso hinc ire intro, ut hoc quàm primum, quidquid est, certum sciam?

Vos istum asseruatum curate mihi tamen.

Epithasis Comœdiæ.

ACTVS TERTII SCENA I.

Iambici trimetri, admistis tetrametris quibusdam,

tum acatalecticis, tum

catalecticis.

Potiphar. Sephirach. Ioseph.

Lorarij.

PRO Deum atq; hominum fidem ex illon'tam illiberale esse facinus

Ortum? Sep. Sic res habet ut dixi mi Domine. uel hocce pallium

Documento est, ipsiusq; fuga, & tota clamoris testis mei,

Vt audisti, familia? Pot. Me miserum, ut nulla homini est felicitas

Diuturna in uita? quin si læti quid euenit, illico

Acerba multa se cumulant. quæ mihi nec opinanti accidunt.

Euge serue bone, columen uero familie.

Cui maxumam habui fidem. tun' illam scelus? keram? aut

D 2 Me adeo

Tetrameter.

Tetrameter

Trimeter.

Tetrameter acatalecticis

Trimeter.

COMOEDIA SACRA

Me adeo dignum putas, quem illudas? Ios. Occidi.
Hem, mortuus quàm uiuos nunc sim felicior.

Seph. Nimia illa licentia euasit tantum in malum.

Non te ille uirum, sed foeminam retur. Pot. O nouam

Audaciam. quid ais impure? an non est uiri

Isthuc scelerati prorsum, & perdit? Seph. Istā ne

Indigna, & intoleranda, quæso per Deos?

Ios. Tacen' tu? Seph. Minitatur etiam carnufex.

Mirum, ni quod concinnat iam mendacium.

Caue isti quidquam credas mi uir. qui, in malis

Vt fit, quæ conferant sibi, loquetur. Pot. O

Ingentem confidentiam. tantā mne rem

Tacita ut ferat postulas? ita depuditum est semel?

Ios. Here, nē me spectes. Pot. Ego te furcifer,

Si uiuo. hæccine te flagitia facere? hæccine

Te admittere indigno esse ausum domo mea?

Seph. Ec' quid pudet? Ios. Pudere oportet eatenus,

Qua res ferat. Seph. Vbi nunc fas, fidesq; est, & qui
erat

In falso tibi plurimus ore Deus? Pot. At uide,

Quàm immeritò hæc Ioseph ægritudo oritur mihi

Abs te potissimum? qui te penē à puero

Curaui sedulò. docui, monui, bene

Præcepi & feci semper, quæ potui, omnia.

Ncq; semel complexus, fouere destiti.

Propterea quod seruiebas liberaliter.

Habui

COMOEDIA SACRA

Habui, amaui, atq; ornaui pro meo. deniq;
 In omnia mea ius tibi feci, adductus tua
 Ista modestia, moribusq; omni à dolo
 Et perfidia, uisus usq; alienissimis.
 Nunc de repente, benignitatis iam meae,
 Tuæq; fortunæ immemor, pro maxumis
 Meritis hanc ingratiſſime gratiam refers
 Mihi? pro merito optumè hoc præmij repēdis? Seph. Vt
 Semel hypocrisis omnis se detexit tua?
 Nunc quòd fidelis & modestus antehac
 Visus es, id non fuisse ex uera uita, neq;
 Animo ingenuo, palàm nempe est. Ios. Mi here. Pot.

Quid mi here?

Ios. Vix contineo, sed me reprimam. Vnum hoc quaeso,
 né mihi ætas

Tetra.
catale.

Obstet. néue ex aliorum iudices ingenijs sodes.

Seph. Os impudens, & ferro inurendum. imò iam ea

Trime.

Ætate es, ut non sit peccato ignoscier

Æquom. Ios. Nam quid peccaui, aut commerui an quia

Non prorsus iniusta obsequor?

Dimeter

Seph. Quid ais uenefice? isthuccine tu me rogas.

Iambi.

Qui me, & herum, & familiam à decoras? uel fuga

Trimes.

Tua id tibi, quod quæris, respondeat quid hoc

Loquitur pallium? Pot. Eho propudium. qui me stipitè,

Haud hominem, censes. etiam sperasti inficias

Tantum ire posse nefas? adeo ne te neq;

D 3 Pietas

COMOEDIA SACRA

Pietas, neq; ius & æquom, in officio, improbe,
 Continere potuere? Seph. Vide, impudentia quid facit,
 Et præceps cupiditas? Pot. Proh ingratitudinem,
 Dijs hominibusq; inuisam. Seph. Ingrato homine nihil
 Quidquam scelestius. nimio præstat mortuum
 Quàm ingratum esse. Ios. Istam caui turpitudinem
 Sedulo. Pot. Parum est cauisse, non cauere. Ios. Nil
 Ego peccaui. nisi peccare est, hero magis
 Fidum esse quàm sibi. Pot. Quomodo sacerrume?
 Fuisti, non es fidus. tum beneuolentiam
 Expertus es meam. nunc iram senties,
 Quando huc prouocas.

Mono-
 meter
 trochai-
 cus.
 Tetram.
 catalecti-
 ci.

Seph. Aequom est, gratiã qui ferre nescit, offensam uti
 Ferat. Ios. Here, ut seruom inculpatum usque gesserim,
 domumq;
 Ut commodis haud aspernandis auxerim tuam, isthuc
 Et ipse conscius testabere. ita ut, siue introires,
 Gaudio fruerere tecum, seu prodires foras. Pot. Ridi-
 culum.

Trime.

Verbis soluere postulas, quod re malefeceris
 Ios. Si quidem malefeci. Pot. Si quidem? conatus mihi

Tetra. ca-
 talecti-
 cus.

Pro facto est. Ios. Tot iam annos tibi serui. an tibi una
 quam à me ulla

Trime-
 tri.

Est orta iniuria? Pot. At id restabat scilicet.
 Seph. An non est hæc magna satis tibi? Quisquam ne
 ita

COMOEDIA SACRA

Animo est omisso, tantam ut contumeliam
 Ferat? Ios. Casus humanos qui norit. Sep. Impudens.
 Hoc ne euenire maius, aut grauius potest?
 Pot. Iam parce sodes coniux. heus lorarij.
 Ios. Here, per clementiam tuam te oro. Pot. Satis
 Iam satis Ioseph, spectata erga te mea
 Est clementia. Seph. Satis et ipsa periculi adij.
 Pot. Faxo haud dicas nactum esse, quem derideas.
 Lor. Quid uis here, aut quid imperas? Pot. Abducite
 Hunc intro. Lor. Quemnam? Pot. Ioseph. Ios. Siccine
 mecum agis?
 Seph. Patiundum est. Pot. Meritoq; id tuo. quom, quæ
 non licent,
 Haud ueritus patrare, tolera quæ non libent.
 Ios. Si deliqui, nullam causam dico here. sed etiam atq; Tetra. ca
 etiam talectici.
 Vide quæso, quæ in tuos exempla familiareis statuas.
 Nam deinde causæ quælibet suffecerint uxori, aut
 Alij, si quis cui seruos ex sententia non sit satis, Acatale-
 Occasione tatum opus fuerit leui. Seph. Tun' me scelus ctici.
 Tam diri ausis facinoris insimulare? Pot. Rapite Trime-
 Inquam atq; auditin'? quadrupe dem constringite. tri.
 Ios. Nunc tandem apparet, amorem qui uocatur et uis Tetra. ca
 detur tale.
 Stultis, cum haud amorem esse, sed odium. Seph. Odio Acatale-
 sus es tace, ac ctici.

COMOEDIA SACRA

Sequere infelix. Ios. Infelix est, non qui accipit sed qui facit

Iniuriam. pulchrum est, fidei, uel mortem obire gratia.

Seph. Enimuero, si uir fies, dignum hic iam supplicium luat.

Pot. Nimis iracunde. censen' repperire posse ullum seruum,

Vitio qui careat? an quia non delinquent heræ? Seph. Ehò Potiphar.

Sic Ho.
Iliad. 3.

Aut tu morere, aut sceleratum illum pro meritis perde-
exemplo uti

Sit, ne quis posthac temerarius, herili ausit pudicitiae

Insidiari. Pot. Ohe uxor, ne seui tantopere. Seph. Quin-
tu parum

Trimet.
Tetra.
acatale.

Perspexisse mihi eius uidere audaciam.

Ita me Dij ament. ut uideo ineptam lenitatem nunc
tuam,

Et facilitatem prauam, dimissurum eum credo, quò
suam

Etiam sic exedificet inchoatam perfidiam. Pot. Inscia
tia est,

Nimum iræ credere, quæ nescit modum. post statuam.

Seph. Non tu illum

Trime-
tri.

Capitis potius, quàm te perdas, & familiam?

Equidem cupio misera, in hac re iam defungier.

Sed quæ spes est, illum fore frugi? num pudor

Corri-

COMOEDIA SACRA

Corriget? at iam depuduit. ætas grandior?
At ea, nunc ut fit, semper addit nequitiam.
Quisquis semel degeneravit, nunquam bonus.
Pot. Nescias uxor, multa accidunt mortalibus
Sæpè in uita, atq; ætate agunda, quæ uolunt,
Quæ nolunt. Seph. Improbilas alia aliam trahit.
Pot. Hem, quid nam hoc rei? quid hæc uolt improbitas
sibi?
Abi intrò. ego quid factò fiet opus uidero.

ACTVS TERTII SCENA II.

Iambici tetrametri, catalectici.

Potiphar.

VAE misero mihi. quanta spe decidi? hoc cene de
improviso

Mali mihi obijci tantum? ô tempora, ô mores. quid iam
Credas, aut cui credas, quém ue fidelem habeas, nescias.
adeo

Exulceratissimo iniquissimoq; hoc sæculo sunt
Fermentata omnia, fides, fidelitas, amor, pietas,
Amicitia, sodalitas, officia, beneficiaq;

Omniū omnia. sese omnes amant. sua quærunt. sibi be
ne esse

Volunt solis. heu me infelicem. siccine dum ego tua fœ
tus

D S Fide

COMOEDIA SACRA

Fide, domo absum demens, regi inserviens Ioseph,
Tu interea rem tuam curasti, & me in tantum conie-
cisti

Mali? quem ego semper pudore & liberalitate
Præ cæteris retinui. quo vicissim, omnibus è servis,
Hæri nemo observantior fuit semper. quæ nunc res
Repente mores uertit tuos, uirtutem uti lubricum
Iam posthabeas tuæ? an qui serui sunt, dimidio mentis
Capti sunt, ut nonnullorum est sententia? nam alioqui
Non est uerisimile, neq; inducere in animum meum queo,
Tantam uirtutem tam subito degenerare potuisse.
Frugi usq; frugi est. sed quàm mira rari pectoris erat
Præsentia? quæ constantia uultus? quàm ingenua mo-
destia? at

Res est pauida & clamosa, mens sibi malè conscia. for-
san illum

Atq; hanc quispiam lusit dolis. sed qui tacet, fatetur,
Atqui genuina uirtus, innocentia fudit sua.
Illi uerbosi sunt, qui turpia facta oratione
Dissimulant. & uerecundiam eius noui, liberalem,
Et reuerentem mei. ac quom cogito, haud scio an, quæ
dixit

Vxor, sint uera omnia, quin nonnullum mihi scrupulum odio
Illo iniecit suo. multa sæpè uerbis exagitantur,
Quom res secus habeat. Tum, fieri solet ut, qui ipsi in-
iuriam

Ecce

COMOEDIA SACRA

Fecere, expostulent. Iam, ut sit ita, peccatum magnum
fuerit,

At primū. nemo sapit omnibus horis. nec ita sum calidæ
Iuuentæ immemor, aut tam imperitus rerum, ut quid a
mor ualeat

Nesciam. mea potius culpa est, qui nimium lubricæ eius
Dederim ætati licentiæ. cui tuta etiam timenda
Sunt omnia. si eum occiderem, seruum perdo, qualem haud
temere

Iterum inuencro. per quem plurima mihi commoda con
tigere.

Tum autem, Deum eius metuo. quem mihi per eum us
que sensi

Esse propitium. Illud existimo esse humani ingenij po
tius,

Vt includam, dum deferuescat ætatis calor. ne

Posthâc idem que at, tamen usus mihi ex eo non pereat.
hunc unum

Haftenus expertus sum fidelem seruum, heriliumq; re
rum

Amantem. multa qui bene fecit, eius errorem ferre

Acquom est. Iuuenis est. corrigi pensariq; potest, quod
iam

Mutari non potest. satis profectò mali est ei, qui &

Servos & peregrinus, & uinctus est simul. Itaq; corri
gendi

Quod

COMOEDIA SACRA

Acatale-
ctici.

Quod deliquit, si deliquit, spatium dabo. mansuetudine
Et clementia nihil homini melius in uita. Ceterum
Non usus est, me illi temere aperire. ehò, ubi estis uos? fo

ras

Agite huc, corruptorem isthunc seruom meum Ioseph
educite.

ACTVS IIII. ECENA I.

Iambici, tetrametri, acatalectici.

Lorarij.

Potiphar.

Ioseph.

ADsumus here. si quid nos uis, impera. Pot. Age
tu, huc procede bone uir.

Lepidum mancipium meum. Iam, ubi loci fortunæ sient
tuæ,

Facile intelligis. equidem efficiā, ut, qui fueris apud me,
et quis prius,

Scias. quandò ego te uideo immutatis moribus esse, atq;
ingenio.

Ingrata, atque irrita omnia habere, quæ benefecimus
tibi.

Tu ne pudicitiam potuisti tentare herilem? Ios. Ah. Pot.
Quid mihi

Respondes? quid nunc sic taces? Ios. Quia me eloqui in-
dignum est here.

Pot. At tu factu esse indignum cogitare debebas scelus.
Ceterum

COM OEDIA SACRA

Ceterum, equidem nondum spem omnem salutis abiecti
tuæ

Ioseph. proinde quò te ad frugem recipere queas, vinc
culis

Tibi domare lasciviam contentus ero, graviora merito
Pristinæ id virtutis respectu tuæ. abripite eum in carce
rem,

Tanti ut sceleris poeniteat Ios. Here, animum istum lau
do, atq; amo tuum.

Quo usus benigno, & amico sum, dum licuit. nunc dum
non licet

Mihi, ut possum fero. at abripite sanè. confido fore,

Vt res me ipsa reducat aliquando in gratiam.

Pot. Non mihi negotium hoc vulgaribus dolet modis.
sed

Quid' me frustra cruciem? quid' nre afflictem? quando iā
infectum

Fieri haud potest. casus humani communes sunt. non
mihi

Primo, neque soli, nec solus adeo hicce accidit. in re (ut
aiunt)

Mala, bonus animus dimidium adiungit mali.

Senarij.
Tetra. ca
talectici.

Senarij.

ACTVS IIII. SCENA II.

Tetrametri catalectici, tum iambici,
tum Trochaici.

Lora

COMOEDIA SACRA

Lorarij. Ioseph.

Iamb.

Quid isthuc quaeso Ioseph est negotij? siccia
ne te

Senarius

Subito miserum edibus eijcer in carcerem?

Trocha.

Ios. Non in carcerem eijci, sed carcere dignum admit-
tere

Aliquid miserum est. saepe uincula probis iuxta atq; im-
probis

Accidere. dum ne ob malefacta patiar, parui aestumo.

Iamb.

Lor. Dixisti honeste Ioseph. uerum huic dolor adest ho-
nesto.

Trocha.

Ios. Est qui cito corrigere, et mutare potest letis tristia,
Deus. cui nota est caussa calamitatis, & ueritas rei, &
Ut peruiam in his ad summam usque etatem, tamen
breue

Dimeter

Spatium est perferendi miseriam.

troch.

Cor. Sapis, qui nec, praeter quas carcer habet, addas mo-

Iamb.

lestias,

Et quas habet recte feras. Ios. Nam si me afflictem, quid
mibi

Trocha.

Lucri sit? nonne eadem sint ferenda nolenti tamen?

Quodcunque Deus ille facit, ferendum est aequo ani-
mo. cui

Pugnare, & frustraneum, & impium iuxta est. Inscia
tia

Est uero, gratis malum esse uelle, quom liceat bono.

Lor.

COMOEDIA SACRA

Lor. Verum proin obdura: rebusq; te serua secundis. Iamb.
 Ios. Equidem semper ea uolui, & feci, ut non modò se- Trocha.
 cunda mihi
 Sperare, sed aduersa contemnere queam. Lor. Dij uo-
 stram fidem.
 Hominis ingenium constans, ac præsens. lacrimas ex- Iamb.
 cussit
 Mihi. miseretq; me cius. h. c. nemo fuit commodior
 Semper. nec ad herilia negoti, quisquam attentior. cui
 Domus parebat tota modo. ehem, quò redactus subito
 Est? ut mortale nihil florere diu potest? Senarius

ACTVS IIII SCENA III.

Trochaici tetrametri catalectici.

Ioseph.

PRò summe Deus, autor, rectorq; omnium, & mu-
 di arbiter.

Quem tandem grauib; laboribus statues modum meis?
 Perpetuo tenore, aduersis succedunt aduersa mihi.
 Aspicias hæc Deus, nam te nihil fallit. domi grauem
 Pertuli fratrum inuidiam diu, immerito meo, à quibus
 Etiam cædi destinatus, uerum præsenti tua
 Seruatus ope, ab eis uenditus, dulcem patriam exilio,
 Libertatem seruitute commutavi auream. sed hæc,
 Tua benignitate, leuia expertus sum satis. quasi

Me

COMOEDIA SACRA

Me ita fratrum odio liberatum uolueris . ecce autem,
res noua

Orta est porro . quæ omneis mihi rationes conturba-
uit, &

Extremam in sortem coniecit simul ô Deus . at pro fide
Continentiaq; hoc præmiij fero? sed ne me pœniteat
Fuisse pium . sic præstabat, quàm perpetua domi dissidia
Conflasse . ego solus quom sim . facile hanc pertulero iniu-
riam,

Qui grauiorem olim tuli . quid' enim faciat aliena quom
Ipsi in me fratres ad eum se uierint modum mei? cæte-
rum,

Qui me ab ijs eripuisti Deus, tute uiam inueneris,
In te omnis spes est mihi . sæpè qui, re gesta pessumè,
Gesta ut sit probè facis . fortasse & sic mihi tua
Consulis bonitate, tuus ab impudica ut sim . sequor
Quo me tua sancta uoluntas uocat . addam & hanc to-
lerantiam

Superioribus, quid mihi refert Ioseph esse nomen, nisi
Factis probo? homo sum, humanis natus casibus obno-
xius.

Cui nihil recusandum, quod communis fert conditio,
Neq; grauius ferendum, quod uitari non potest.

Catastrophe.

ACTVS V. SCENA I.

Troa

COMOEDIA SACRA
Trochaici tetrametri catalectici.

Hanno.

NAE alba iam raraq; in hominibus auis, fides
gratia

Est. quarum locum, perfidia ingratitudeq; obtinent.

Ita bonis intermorientibus moribus iam, affatim

Succrescunt mali, magis ac magis indies. posterioribus

Semper deterioribus. hæc mihi ex ipsa adeo re incidit

Cogitatio, dum concaptiui in mentem uenit mei

Ioseph Hebræi quem ego in tam aduersa, aut euorsa potius,

Miserum fortuna, tantum temporis interuallum male

Gratus deserui, cuius me poenitet nunc, et pudet.

Miseretq; eius. qui mihi in contubernio nuper carceris,

Quam non comitate sermonis, quam non ministerij

Sedulitate leuauit miseriam? quam solerti mihi

Coniectura, in somnij aperuit ueritatem? Visus ut

Fortè per quietem eram triplicem uidere palmitem

Botris oneratum, grandibus iam, et uindemiæ idoneis.

Quibus à me resectis, expressisq; in poculum regium,

Mustum. regi offerre bibituro. per gratum ei officium

Retuli ad ipsum anxius. ille, bono protinus animo iubet

Esse. portendiq; pristinae intra triduum mihi

Dignitatis restitutionem. quod Vinum Deus

Exhilarandis creauit animis, solandisq; laboribus,

E

Quo

COMOEDIA SACRA

Quo & amicitia consiliatur, diluitur inimicitia
Mortalibus. at te (inquit) obsecro Hanno, memineris
mei

Quom bene erit tibi. redde operam mihi apud Rirho-
nem, carcere

Eximundum ut cures. quô detrusus sum, nulla mea
Culpa, neq; meritò. sed furtim Hebræo huc abductus
solo.

Dein, ob innocentiae studium, indigna hæc nocentium
Sustineo supplicia. sed cessatum à me usq; adhuc fuit
Captanti semper oportunitatem, ita ut fit iam duo
Effluxere anni. simul secunda fortuna ybriò,

Aduorsæ obliuio, illiusq; mihi obrepfit securitas:
At nunc eam pensasse utcunq; tandem neglegentiam,
Sanè uolupte est. atque ea quidem iam obtulit se occa-
sio,

Ut non sine numine, uel hanc nunc, uel tunc obliuionem
illam

Contigisse, credere sit. Sed quid' cesso etiam adire
eum

Hoc ut tanto tamq; insperato quàm primum gaudio
Impertiam. lubentiorq; faciam, quàm lubentia est
Aperite ocyus hoc. heus, ecquis hæc est? ecquis audit?

ACTVS V. SCENA II.

Tetrametri trochaici, catalectici.

Puer

COMOEDIA SACRA

Puer. Hanno. Gulussa.

H^{Oc} Quis' pultauit ostium? Han. Qui tibi proximus
astat. nuncia

Vt prodeat Gulussa foras est, qui illum conuentum esse
uolt.

Pu. Nihil aliud dicam? Han. Vt uenire properet. ne' in
mora mihi

Siet, ita res est. Pu. Fecero. Han. At iam factum oportet
tuit. uola.

Gul. O salue mi Domine. Han. Et tu multum salue Gu-
lussa mi.

Sed Ioseph iam huc, ex praecepto regis, producto est o-
pus.

Maximam cui letitiam & triumphum adfero, aduen-
tu meo.

Gul. Optumè factum, & gaudeo. nam illi faueo iuveni-
quem ego

Esse scio honore quouis dignum. Han. Est sanè. at nunc
matura. ita

Facto opus est. Gul. Curabitur.

ACTVS V. SCENA III.

Trimetri Trochaici, catalectici.

Hanno. Ioseph.

Gulussa.

COMOEDIA SACRA

Nulla est conditio tam desperata, quæ
 Non in melius, quom Diſ uolunt, citò
 Restitui queat. quod de me adeo cuius
 Facile est noscere. qui nihil sanè minus,
 Atq; pistorum ille præfectus, reus
 Peccati in dominum meum regem, illo in crucem
 Acto, ego clementia eius pristinae
 Dignitati restitutus uiuo tamen,
 Sed quem uolui, eccum. Ioseph te plurimum
 Saluere iubeo. Ios. Salue Hanno. isthæccine
 Est fides? Han. Peccaui, fateor. uincor. at
 Nunc, quando tibi Deus & uirtus tua
 Reditum & restitutionem in meliorem statum
 Aperuit, tuæ fuerit sapientiae
 Magnitudinisq; animi, quod accidit,
 Obluisci. quod instat, cura habere. ita
 Aequom ac dignum alijs factis tuis feceris.
 Ios. More hominum fit Hanno, ut miserorum, malè
 In foelicitate capiat obliuio.
 At ego illud, scio, quàm doluerit cordi meo.
 Han. At nunc gaude mi Ioseph. Ios. Quid' gaudeam?
 Han. Equidem iam te fortunatum fecero.
 Ios. Istihuc Deo in manu est, ubi dignabitur.
 Han. At, sine controuersia, Ioseph, Diſ
 Te omnes adiuant. Ios. Ita uelim, sed nihil

Sentio

COMOEDIA SACRA

Sentio etiamnum. Han. Faxo ergo ut sentias.

Ios. Quin dic, quid tandem est bonæ rei? Han. Accipe-
hem,

A Parhone rege missus sum modò,

Vt te adducerem. Ios. Hem. Han. Ne' uerearis. bono

Animo es. Dij te, Ioseph, seruatum uolunt.

Ios. Obsecro num nam ludis tu nunc me? Han. Egon?

Te? quamobrem? Ios. Nescio. sed qui isthuc credam
ita

Esse, mihi dici uelim. Han. Dicam tibi.

Rex gemini sibi obuersati in somni

Confusus portententosis ambagibus,

Cunctis diuinis, ac coniecturibus,

Et quotquot tota Aegypto sapientia

Præstant, consultis frustra, ut cui nihil

Explicare quidquam possint, quoniam magis

Inde etiam consternaretur, de tua

Ei oportune maxumè sapientia

Suggesi. quondam ipse quam expertus fui.

Quare huc te accersitum, iussit ire me,

Eiusdem quò beneficii, cuius mihi

Olim, nunc item ipsi facias copiam.

Perpetuo sic eum deuincturus, simul

Et libertatem, et nobilitatem ex eo,

Et gloriam tibi, et rem pariturus. Gul. Bene, ut

Me Deus amet, factum gaudeo. Ios. Dic bonan?

E 3 Mihi

COMOE DIA SACRA.

Mihi fide isthac uerba dixisti? Han. Bona.

Non mihi credis? Ios. Deus supreme, iterum

Mihi natus uideor, si uera prædicas.

Han. Ita me amet quam ego amo, ut haud memior
tibi

Ioseph. Ios. Deus tibi oro semper omnia

Optata offerat. eamus. duc me ad eum obsecro.

Gul. Istiuc Deus bene uortat. Ios. Ita spero quidem.

Han. Fac modò animo præsentis ut sis. Gul. Quin cap
ue

Mi Ioseph, nè committas nunc, ut tibi

Ipse defuisse uideare. quod quidem

Ita diuina occasione, atq; indole

Ista tam egregia, iuxta indignum foret.

Bene gerundæ rei facultatem datam

Amittere, dementia est, Ios. Faciam sedulo.

Han. Eamus iam ergo. Ios. Atque aliquanto luben
tius,

Quàm quidem huc accessi. O Gulussa, Vale.

Gratias habeo atq; ago meritò maxumas

Tibi, uicissimq; ubi quid usus uenerit,

Bene faxo lubens. Gul. Benigne dicis. Vale,

Atq; salue Ioséph. ac bene rem gere.

Oh. quid' est quod nunc malim, quàm quod iam huic

Euenire intellego. è pædore sic

Ad benigniorem tandem sortem uti

COMOEDIA SACRA

Euehatur, uirtus ita ut meretur eius?
Nam si hæc regi interpretetur somnia,
Vt fecit concapte iueis antehac suis,
Et libertatem ei, & opes & gratiam,
Cumulatè partum iri scio. quod reliquom est,
Spectatores, qui uirtutem ducitis
Maximi, æquom est Ioseph gratia,
Vos dare plausum postromò in comœdia.

Omnis uni Deo gratia & gloria.

FINIS.

LVCII COELII LACTANTII FIR-
miani carmen de passione do-
mini.

Q Visquis ades, mediq; subis in limina templi,
Siste parũ, in fontemq; tuo pro crimine passum
Respice me: me conde animo, m̃ in pectore serua.
Ille ego, qui casus hominum miseratus acerbos,
Huc ueni, pacis promissæ interpres, & ampla
Communis culpæ uenia: hic clarissima ab alto
Reddita lux terris, hic alma salutis imago:

E 4 Hic

DE PASSIONE

Hic tibi sum requies, uia recta, redemptio uera:
 Vexillumq; dei, signum & memorabile fari.
 Te propter, uitamq; tuam sum uirginis aluum
 Ingressus: sum factus homo, atq; horrentia passus
 Funera: nec requiem terrarum in finibus usquam
 Inueni, sed ubiq; minas, sed ubiq; labores.
 Horrida prima mihi in terris magalia Iudæ
 Hospitia in partu, sociæq; fuisse parenti.
 Hic mihi fusa dedit bruta inter inertia primum
 Arida in angustis præsepibus herba cubile.
 In pharijs primos uixi regionibus annos.
 Herodis regno profugus: reliquosq; reuersus
 Iudæam, semper ieiunia, semper & ipsam
 Pauperiem extremam, & rerum inferiora secutus:
 Semper egens monitis humana salubribus almæ
 Ingenia ad studium probitatis aperta salubri
 Plurima doctrinæ iniungens miracula: quare
 Impia Hierusalem rabidis exercita curis
 Inuidiæ, sæuisq; odijs, & cæca furore,
 In fonti est pœnis letalibus ausa cruentam
 In cruce terribili mortem mihi quærere, quæ si
 Latius ipse uelim distinguere, siq; per omnes
 Ire iuuat gemitus, mecum & sentire dolores:
 Collige consilia, insidias ue, meiq; nefandum
 Sanguinis innocui precium, & simulata clientis
 Oscula, & insultus, & sene iurgia turba:

Vere

D O M I N I.

Verbera præterea, & promptas ad crimina linguas.

Figē animo & testes, & cæci infanda Pilati
Iudicia, ingentemq; humeros, & fessa prementem
Terga crucem, atq; graues horrēda ad funera gressus.

Nunc me, nunc uero desertum extrema secutum
Supplicia, & dulci procul à genitrice leuatum

Vertice adusque pedes me lustra: en aspice crines
Sanguine concretos, & sanguinolenta sub ipsis

Colla comis, spinisq; caput crudelibus haustum:
Vndiq; diua pluens uiuum super ora cruorem.

Compressos specularē oculos, & luce carentes,
Afflictasq; genas, arentem suspice linguam

Felle uenenatam, & pallentes funere uultus.
Cerne manus clauis fixas, tractosq; lacertos,

Atq; ingens lateri uulnus: cerne inde fluorem
Sanguinem, fessosq; pedes, artusq; cruentos.

Flecte genu, lignumq; crucis uenerabile adora
Flebilis: innocuo terramq; cruore madentem

Ore petens humili, lachrymis suffunde subortis:
Et me nonnunquam deuoto in corde, meosq;

Fer monitus: sectare meæ uestigia uitæ.
Ipsaq; supplicia inspiciens, mortemq; seueram,

Corporis innumeros memorans, animiq; dolores.
Disce aduersa pati, & propriæ inuigilare salutē.

Hæc monimenta tibi, si quando in mente iuuabit
Volvere, si qua fides animo tibi ferre meorum,

E S Debita

DE PAS. DOMI.

Debita si pietas, & gratia digna laborum
 Surget, erunt uere stimuli uirtutis, eruntq;
 Hostis in insidias clypei, quibus acer in omni
 Tutus eris, uictorq; feres certamine palmam.
 Hæc monimenta tuos, si labilis orbis amicos
 Auertent sensus, fugiente decoris ab umbra
 Mundani efficiant, ne spe capratus inani,
 Mobilis occiduis fortunæ fide rebus
 Auferis, aut uitæ sperare fugacibus annis.
 Sed te nimirum, sic ista caduca uidentem,
 Secula, & exutum patriæ melioris amore
 Orbis opes, rerumq; usus, & uota priorum,
 Moribus extollens sacris, uitæq; beatæ
 Spe, duras inter pœnas, te rore fouebunt
 Cœlesti, pactiq; boni dulcedine pascent:
 Purpuream donec post ultima fata relicto
 Corpore, sublimes animam reuocabit ad auras.
 Gratia magna tibi tunc omnem exuta laborem,
 Angelicos tunc læta choros, aciesq; beatas
 Sanctorum inspiciens, æternæ pacis amœna,
 Perpetuo fœlix tecum regnabit in aula.

LV. COE. LACTANTII FIRMIANI

de resurrectionis dominicæ die.

Salue festa dies toto uenerabilis æuo,
 Qua Deus infernum uicit, & astra tenet.

DE RESURRE. DOMI.

Tempora florifero rutilant distincta sereno,
Et maiore poli lumine porta patet.
Altius igniuomum solem cœli orbita ducit,
Qui uagus oceanas exit, & intrat aquas.
Armatus radijs elementa liquentia lustrans
Hac in nocte breui tendit in orbe diem.
Splendida syncero producunt æthera uultu,
Letitiamq; suam syderi clara probant.
Terra ferax uario fundit munuscula cultu,
Cum bene uernarit, reddit & annus opes.
Mollia purpureum pingunt uiolaria campum:
Prata uirent herbis, & micat herba comis.
Paulatim subeunt stellantia lumina florum,
Floribus arident gramina cuncta suis.
Semine deposito late seges exilit aruis,
Spondens agricolæ uincere posse famem.
Caudice deserto lachrymat sua gaudia palmes:
Vnde merum tribuat, dat modo uitis aquam,
Cortice de matris tenera lanugine surgens,
Præparat ad partum turgida gemma sinum.
Subq; hyemis tempus foliorum crine refuso,
Iam reparat uiridans fronde & tecta nemus.
Mista salix, abies, corylus, filix, ulmus, acer, nux,
Plaudit quæq; suis arbor amœna comis.
Constructura fauos apes hinc aluearia linquens,
Floribus instrepitans poplite mella rapit.

Ad

DE RESURRECTIONE

Ad cantus reuocatur auis, quæ carmine clauso.
Pigrior hyberno frigore muta fuit.
Hinc Philomela suis attemperat organa cannis,
Fitq; percusso dulcior aura melo.
Ecce renascentis testatur gratia mundi,
Omnia cum domino dona redisse suo.
Nanq; triumphanti post tristia tartara Christo,
Vndiq; fronde nemus, graminina flore fauent.
Legibus inferni oppressis, super astra meantem
Laudant rite Deum lux, polus, arua, fretum.
Qui crucifixus erat, Deus ecce per omnia regnat:
Datq; creatori cuncta creata precem.
Mobilitas anni, mensum, lux alma dierum,
Horarum splendor, stridula cuncta fauent.
Hinc tibi sylua comis, plaudit quoq; campus aristis:
Hinc grates tacite palmite uitis agit.
Hinc tibi nunc auium resonant uirgulta susurro:
Has inter nimio passer amore canit.
Christe salus rerum, bone conditor, atq; redemptor,
Vnica progenies ex deitate patris.
Irrecitabiliter manans de corde parentis,
Verbum subsistens, & patris ore potens.
Aequalis concors, socius, cum patre coæuus,
Quo sumpsit mundus principe principium.
Aethera suspendis, sola congeris æquora fundis,
Quæq; locis habitant, quæ moderata uigent.

Qui

D O M I N I.

Qui genus humanum cernensmersum esse profundo,
Vt hominem eriperes, es quoq; factus homo.
Nec nostro tantum uoluisti è corpore nasci,
Sed caro, quæ nasci pertulit atq; mori.
Funeris exequias patris nouus author, et orbis,
Intra mortis iter dando salutis opem.
Tristia cessarunt infernæ uincula legis,
Expauitq; chaos luminis ore premi.
Depereunt tenebræ Christi fulgore fugatæ,
Aeternæ noctis pallia crassa cadunt.
Solicitam sed redde fidem precor alma potestas:
Tertia lux redijt, surge sepulte meus.
Non decet ut uili tumulto tua membra tegantur:
Non precium mundi uilia saxa premant.
Indignum est, cuius clauduntur cuncta pugillo,
Vt tegat inclusum rude uetant lapis.
Linteæ tolle precor, sudaria linque sepulchro,
Tu satis es nobis, et sine te nihil est.
Solue catenatas inferni carceris umbras,
Et reuoca sursum quicquid ad ima ruit.
Redde tuam faciem, uideant ut secula lumen:
Redde diem, qui nos te moriente, fugit.
Sed plane implesti remeans pie uictor olympum,
Tartara pressa iacent, nec sua iura tenent.
Inferus insaturabiliter caua guttura pandens,
Qui raperet semper fit tua præda Deus.

Eripis

DE RESURRE. DOMI.

Eripis innumerum populum de carcere mortis:

Et sequitur liber, quo suus author abis.

Euomit absorptam pauide fera bellua plebem,

Et de fauce lupi subtrahit agnus oues.

Hinc tumulum repetens post tartara carne resumpta,

Belliger ad cœlos ampla trophæa refers.

Quos habuit pœnale chaos, iam reddidit iste:

Et quos mors peteret, hos noua uita tenet.

Rex sacer ecce tui radjat pars magna trophæi,

Cum puras animas sacra lauacra beant.

Candidus egreditur nitidis exercitus undis,

Aq; uetus uitium purgat in amne nouo.

Fulgentes animas uestis quoq; candida signat,

Et grege de niueo gaudia pastor habet.

Additur hac felix & concors mercede sacerdos,

Qui dare uult domino dupla talenta suo.

Ad meliora trahens gentili errore uagantes,

Bestia ne raperet, munit ouile dei.

Quos prius Eua nocens infecerat, hos modo reddit

Ecclesiæ pastor ubere lacte sinu.

F I N I S.

